

SLÄKTFORSKARNAS
ÅRSBOK 2005

Unnesläkten från Västra härad i Småland

– Av Nils Hård af Segerstad –

För många år sedan hade jag en liten artikel i Släkthistoriskt Forum (1988 nr 4, sid. 9) med rubriken »En småländsk bondesläkt». Sedan dess har jag undan för undan samlat mera data om denna släkt, bland annat genom ytterligare domboksstudier.

Mitt främsta syfte med denna uppsats är att visa att man med mycket arbete och lite tur kan få fram en hel del uppgifter om en vanlig allmogesläkt från tiden före kyrkoböckerna, som i de här aktuella församlingarna ofta börjar först ett stycke in på 1700-talet.

Meningen har inte i första hand varit att skriva av kyrkoböckernas uppgifter utan att komplettera det äldre materialet med information ur domböcker och mantalslängder. Den intresserade kan själv med hjälp av församlingsböckerna följa flera släktgrenar framåt i tiden.

För att göra det lättare att orientera sig, har jag valt släkttavlans form och en fyllig notapparat.

Jag måste slutligen reservera mig för eventuella felaktigheter. Förhoppningsvis går det att rätta till, om man går in i originalkällan.

Släkttavla 1

Unne på Bjärkaryd Östergård, Hylletofta sn, var d 1612,
gm Kerstin, var »gammal» 1612 och levde 1616¹

<p>Nils Unnesson i Skallebygd,² f ca 1580, var d 1665, gm NN,³ var d 1616, gzm Elin Thorsdtr, levde 1665⁴</p>	<p>Jon Unnesson f ca 1590, levde 1634 på Bjärkaryd Östergård. <i>Se Släkttavla 2.</i></p>	<p>Peder Unnesson f ca 1580, på Nordanskog, son: Unne Pedersson, bor 1641 i Stock⁵</p>	<p>Carl Unnesson f ca 1590, levde 1667 på Bjärkaryd Östergård. <i>Se Släkttavla 3.</i></p>	<p>Trotte Unnesson levde 1656 på Hylletofta Skattegård. <i>Se Släkttavla 4.</i></p>	<p>Marit Unnesdtr gm Per Persson i Röd, Norra Sandsjö, gzm Per Jonsson, Röd, var d 1666. <i>Se Släkttavla 5.</i></p>	<p>Gunilla Unnesdtr var 1612 gm Jon Månsson i Tovik, Bringetofta, d ca 1644⁶</p>
<p>1 Karin Nilsdtr levde 1686⁷ i Nordanskog, gm Håkan Pedersson i Vrigstad</p>	<p>1 Kerstin Nilsdtr gm Måns Mattisson, Bjuramåla, Hylletofta</p>	<p>2 Unne Nilsson⁸ f ca 1625, bodde 1651–70 i Kyrkebol, Hylletofta, gm Kerstin Håkansdtr fr Hemmersryd⁹</p>	<p>2 Ingrid Nilsdtr gm Håkan Jonsson, levde 1669¹⁰ på Kristnarp, Bringetofta</p>	<p>2 Thor Nilsson i Skallebygd,¹¹ var d 1672, gm Elin Jonsdtr från Lilla Vakås¹²</p>	<p>Sven Jonsson i Tovik, gm Kerstin Jonsdtr, var d 1675,¹³ gzm NN</p>	
<p>NN Håkansdtr var 1686 gm Sven Svensson i Nordanskog</p>	<p>Per Håkansson f ca 1640</p>	<p>Ingeborg Unnesdtr kallas »kåna», när hon får oäkta barn 1679¹⁴</p>	<p>Uä med Ingeborg Bengtsdtr: Nils Thorsson f 1649, soldat¹⁵</p>	<p>Några söner inom äktenskapet</p>	<p>1 Brita Svensdtr d ca 1665, gm Per Svensson</p>	

Fotnoter till Släkttavla 1

- ¹ Domb 1612 11/5 och 29/10 samt 1616 11/10 (Renshult, sid. 18, 23 och 82).
- ² Renov domb 1625 ST: Nils tingskötte sina bröder Jon och Carl sin arvpart av Bjärkaryd, i stället fick han deras arvparter i Skallebygd. Domb 1617 20/3 (Renshult, sid. 83): Nils slog sin bror Jon med en lansapipa eller lanspik i huvudet
- ³ Renov domb 1638 HT: Hon hade förut varit gift med Bengt, som hade rötter i Vrigstad. Deras dotter Kerstin Bengtsdtr ägde jord i Nöbbele, Norra Ljunga.
- ⁴ Domb 1665 juni. Domb 1613 14/7 (Renshult, sid. 29): Elin var dotter till Tor i Brogården, som också ägt jord i Solkaryd, Skepperstad. Domb 1613 6/10 (Renshult, sid. 40): Nils och Elin tingskötte jämte hennes syster Ingrid Thorsdtr, gift med Anders Nilsson i Nybygget, Näsby, en del av Hylletofta Brogård till brodern Nils Thorsson på samma gård.
- ⁵ Domb 1641 12/10: Unne Pedersson på Stocken gjorde anspråk på del i Bjärkaryd Östergård, men Jon och Carl Unnesson visade upp ett lagafångbrev från 1622, där Unnes far, Peder i Nordanskog med flera, upplåter sagda fastighet till Jon och Carl.
- ⁶ Domb 1612 29/10 (Renshult, sid. 23, men där kallas Gunilla felaktigt Svendsdtr) och 1657 VT: Jon i Tovik hade dött »för 13 år sedan». Hans son var Sven Jonsson i Tovik.
- ⁷ Domb 1686 18/3: Sven Svenssons i Nordanskog svärmor var »gamla kvinnan» Karin Nilsdtr ibidem, som var kusin till Jon och Isak Unnessons far och mor.
- ⁸ Jfr Sveriges släktforskarförbunds årsbok 1993, sid. 93. Unne bodde under tiden 1647–1649 på Hemmersryd och hade då enligt domb 1649 11/6 givit grannfrun en örfil, ett blått öga och slutligen slagit hennes nacke mot en sten. Därför fick han bota för »blånad och blodvite».
- ⁹ Dotter till Håkan Månsson.
- ¹⁰ Enligt domb 1669 ST hade Håkan och en Carin Jonsdtr i Spexhult, Nässjö sn, tillsammans med hustru Karin Torstensdtr (för sina barns räkning) arv i Kristnarp. Olof Gudmundsson och hans hustru Brita Nilsdtr köpte 1/4 av detta hemman.
- ¹¹ Enligt domb 1665 juni löste Thor ut sina syskon från deras fädernejord i Skallebygd.
- ¹² Elin omgift med Gustaf Larsson, född ca 1627, levde 1707 (domb 1707 sept). Enligt samma källa var Elin syster till Nils Jönsson i Lilla Vakås (jfr domb 1733 VT § 25).
- ¹³ Domb 1675 HT.
- ¹⁴ Enligt domb 1680 VT dömdes hon för »lönskaläge» efter att ha fått barn med ryttaren Anders Andersson men frikändes från anklagelser om tjuveri. Här utreds också hur hon »skilt från fostret», eller gjort abort med modernt språkbruk.
- ¹⁵ Enligt domb 1649 VT blev Ingeborg Bengtsdtr på Sjöstorp lägrad av Thor, som då var ogift, och av domb 1673 maj och 1678 VT framgår att Nils befann sig i krig utomlands. Eftersom man antog att han var död fick Thors övriga söner ärva sin »oäkta» halvbror. Hans mor Ingeborg, som förblev ogift, hade nyligen dött 1673. Hennes bror var Per Bengtsson i Eskås, Norra Sandsjö.

Släkttavla 2

Jon Unnesson¹ från Släkttavla 1,
f ca 1590, levde 1665² men var d 1679, på Bjärkaryd Ög,
gm Ingerd Jonsdtr, levde 1679³

Fotnoter till Släkttavla 2

¹ Enligt domb 1617 20/3 och 1618 20/10 (Renshult sid. 83 och 105) hade Jon slagits och stulit. Han hade blivit slagen av brodern Nils med en »lanspipa» och själv skadat sin bror Trotte i huvudet

² Enligt mtl.

³ Änkan Ingerd och fyra av hennes mågar sålde sina andelar i Bjärkaryd Östergård till hennes femte måg, Per Olofsson i Fogelleken (domb 1679 HT). En brors- eller systerdotter till Ingierd tycks ha varit inhyseskarlen i Drageryd, Arvid Jonsson (kanske identisk med den Arvid Jonsson som enligt domb 1669 ST var åbo på Bjärkaryd Bäckagård), som enligt domb 1686 VT var »kusin» med hennes son, Unne Jonsson. Ett annat syskonbarn till Ingierd torde den i not 7 nämnda Sissela Mårtensdtr ha varit.

⁴ Domb 1682 ST.

⁵ Domb 1668 november.

⁶ Enligt domb 1686 HT kom Måns från Långö, Nydala och hade två bröder, Nils och Gudmund. Den senare bodde på Lilla Byhult, Nydala. Redan 20 år tidigare skulle Jöns mor ha varit omgift med Måns.

⁷ Enligt domb 1674 HT anklagades Håkan av sin kusin Elin Trottesdtr för olovligt umgänge med en annan kusin, hustru Sissela Mårtensdtr på Bygget, vars man var soldat och för tillfället krigade utomlands. Håkan med hustru är upptagna i 1679 års mtl under Bjärkaryd.

⁸ Jfr ShF 1988, nr 4, sid. 9.

⁹ Unne blev enligt domb 1644 6/5 »dömd ifrån livet» för att ha lägrat blivande hustrun.

¹⁰ De var enligt mtl 1651 gifta.

¹¹ Enligt domb 1679 HT uppvisade numera änkan Kerstin bland annat ett köpebrev från år 1676, då hennes make Unne ännu var i livet. Enligt domb 1682 ST stämde hon av Per Olofsson i Fogelleken, som gjorde anspråk på Bjärkaryd Östergård.

¹² Hans flyttade 1711 från Malmbäck till Barkeryd, där han gifte om sig. Han kan tänkas vara son till Lars Jochumsson Bleckert, född 162(8), död 1722 i Malmbäck, föravskedad korporal. Denne var säkert son till Joakim Bleckert, kapten på Viresjö säteri (jfr Almquist, Frälsegodsens). Enligt domb 1713 ST §§ 37–39 stämde änkan Kestin Svendsdtr sin sväger, rustmästare Bleckert, beträffande hans hustrus andel i Falla. Per Svensson i Falla stämde också Bleckert och hans dotter Ingrid för skällsord mot hans hustru, Margareta Jonsdtr. Enligt vittnen hade Bleckert kallat henne trollpacka. Bleckert medgav att han »i hastighet» kallat nämndemannen Jon Persson i Kärrebo »fyllehund». I domb 1713 HT § 22 namnges Bleckerts 1:a makas syskon. Hans svärmor Kerstin skulle få sitta i orubbat bo.

¹³ Jon var ännu ogift, när han enligt domb 1685 VT anklagades för lägersmål med änkan Kerstin Månsdtr på Bjärkaryd Östergård. Han fick böta dubbelt så mycket som hon och de skulle »hjälpas åt att försörja barnet». Enligt domb 1699 ST § 69 anklagades Jon av ryttaren Gise Persson för att ha slagit hans hustru.

¹⁴ Elisabet var gift 1:0 med Nils, 2:0 med Isak Unnesson, 3:0 med Nils Olofsson på Bjärkaryd Östergård. Den sistnämnde stämde enligt domb 1693 HT § 17 Jon Unnesson för att ha sagt till sin nu avlidna svägerska Elisabet: »Gack iväg du mörderska, du har mördat min broder!» Av bland annat detta rättsfall och av domb 1705 HT § 47 framgår att Elisabet var dotter till Måns Trulsson, 160(5)–1707, på Lämmarp, gift med Kerstin Persdtr, död ca 1702.

Släkttavla 3

Carl Unnesson, från Släkttavla 1, f ca 1590, levde 1667¹ på Bjärkaryd Östergård,
g efter 1613 m Kerstin Djursdtr, levde 1666²

(Kerstin) Carlsdtr
gm Sven Pedersson, Bjellebo,
Vrigstad, levde 1673 och troligen
ännu 1680³

(Kerstin) Carlsdtr
f ca 1615, var d 1665,
gm Jon Nilsson, levde 1665⁴

Märit Carlsdtr
f ca 1625, levde 1700,
gm Jon Persson, g2 före 1663 m
Sven Håkansson, d 1692/97, bor
1663–76 på Bjärkaryd Östergård,
1683 på Drageryd Sörgård,
Bringetofta⁵

Elin Jonsdtr
gm Måns
Nilsson, f ca
1620, levde 1683
på Sjöstorp⁶

NN Jonsdtr
gm Jon Nilsson
på Bjärkaryd
Östergård

NN Jonsdtr
g före 1653 m
Per Nilsson, f ca
1620, levde 1687
på Kullabo⁷

Sven Jönsson
bor på Bjärkaryd
Östergård

1 Per Jonsson
var omyndig
1675, bor 1683
på Råberg⁸

2 Håkan Svensson
d 1702, ryttare på
Drageryd Sörgård,
g 1697 m Brita
Larsdtr⁹

2 Carin Svensdtr
bor hemma
1697

Nils Persson
d 1692/97,¹⁰ bor på
Kullabo, var g 1683 m
Karin Svensdtr från
Källäng, 165(3)–1735¹¹

Johan Nilsson finns
1708–1735 på Kullabo,
gm Kerstin

Per Nilsson
f ca 1690 på Kullabo, levde
1765, bodde på Hylletofta
Skattegård, g 1714 m
Ingeborg Jonsdtr från Id,
f 170(9), d 1763¹²

Elin Nilsdtr
169(4)–1776, g1 ca 1719 m
Per Gisesson 169(7)–1721,
Bjärkaryd Östergård, g2m
Per Persson på Redeby¹³

Fotnoter till Släkttavla 3

¹ Carl är upptagen i 1667 års mtl. I domb 1659 vt, sid. 6, uppkom frågan om Jon och Carl på skattefrälse i Bjärkaryd sålt sina skatterättigheter till Arvid Silfverhielm. Nej, de skulle aldrig sälja Östergården, som de ärvt efter sina saliga föräldrar.

² Hon namnges i till exempel 1645 års mtl och finns med 1666 men ej 1667.

³ Enligt domb 1679 HT uppvisades bland annat ett köpebrev från år 1673, enligt vilket Sven Persson i Bjelleboda sålde sin hustrus arvedel i Bjärkaryd Östergård till Unne Jonsson. Enligt domb 1680 maj uppstod en tvist beträffande den jakthund »Sven i Bjellebo» köpt tillsammans med tre andra. I mtl 1648 och 1651 är Sven ryttare på Bjellebo.

⁴ Domb 1665 oktober: »Efter underskrivet och bevittnat sälj- och köpebrev, daterat Bjärkaryd den 24/3 1663, därmed Måns Nilsson i Sjöstorp, Jon Nilsson i (Bjärkaryd) Östergård, Peder Nilsson i Kullabo, Sven Jonsson i Östergård, tre mågar, och en son, Sven Jonsson, bekänner sig

ha av fri vilja och berätt mod med sina hustrurs ja och samtycke upplåtit och sålt sina hustrurs arvslotter i 1/2 Bjärkaryd Östergård till Sven Håkansson och Sven Pedersson halvparten var, en femtedel, för 17 RD i värde och i penningar. Noch har Jon Nilsson, fadren, sålt på sin h:us vägnar till bemälte Sven Pedersson sin salig hustrus systers man en tiondedel av 1/2 Östergård i Bjärkaryd för 8 RD och 1 RD kopparmynt att de nu genom detta köp och själv sin h:us arvslotter äga 1/2 Östergård i Bjärkaryd, tingsbjuda och lagstånda, varför avhända bemälte säljare sig och sin arvam föddom som oföddom berörde jordalotter dem hemula och tillägna Sven Håkansson och hans hustru Märit Carlsdotter den ena halvan och den andra halvan till Sven Pedersson och hans hustru Kirstin Carlsdtr, bägge deras barn och ärva till evärderlig ägo med alla till ägo i vått och torrt». Jon Nilsson och hans hustru Kerstin Carlsdtr finns enligt mtl 1644 och 1645 under Bjärkaryd Östergård. Men från och med 1647 och framåt är de ej kvar. De kan vara identiska med paret med samma namn som 1647–1651 finns i Hylletoftaby.

⁵ Sven var dräng 1653, ryttare 1663 och kallas i roterings- och utskrivningslängden för 1683 rusthållare på Drageryd Sörgård. I 1692 års läsarlängd lever både Sven och hans hustru Märit men i mtl 1697 är Märit änka med två namngivna barn. Märit finns ännu med i mtl 1700. Sven var son till Håkan Svensson på Drageryd Sörgård, som levde 1637 men troligen var död 1650, var 1616 gift med Karin Torsdtr från Femtinge Norregård, som omtalas som »utgammal änka» 1669 och var död 1673. Jfr Släkttavla 4, not 6.

⁶ Måns är upptagen i roterings- och utskrivningslängderna för åren 1663 och 1683. I den senare uppges att han är över 60 år gammal.

⁷ Per Nilsson kallas i 1683 års mtl »fattig och döv» och enligt roterings- och utskrivningslängden för samma år uppges han vara över 60 år. Han nämns i kyrkoräkenskapema år 1687. Han var son till Nils Olofsson och Ingerd Svensdtr på Kullabo. Se vidare Sveriges Släktforskarförbunds årsbok 1993, sid. 85.

⁸ Enligt domb 1675 mars var Per omyndig och kallad »gosse». Av domb 1683 VT § 14 framgår att Per bodde i Råberg, när han gjorde anspråk på sitt innestående farsarv.

⁹ Enligt GMR 1706 för Smålands kavalleriregemente hade Håkan avlidit 1702 13/9, förmodligen i polska kriget. Hustrun var »fältvävardotter» från Norra Sandsjö, där de gifte sig.

¹⁰ I läsarlängden 1691 lever Nils ännu men i mtl 1697 kallas Karin änka.

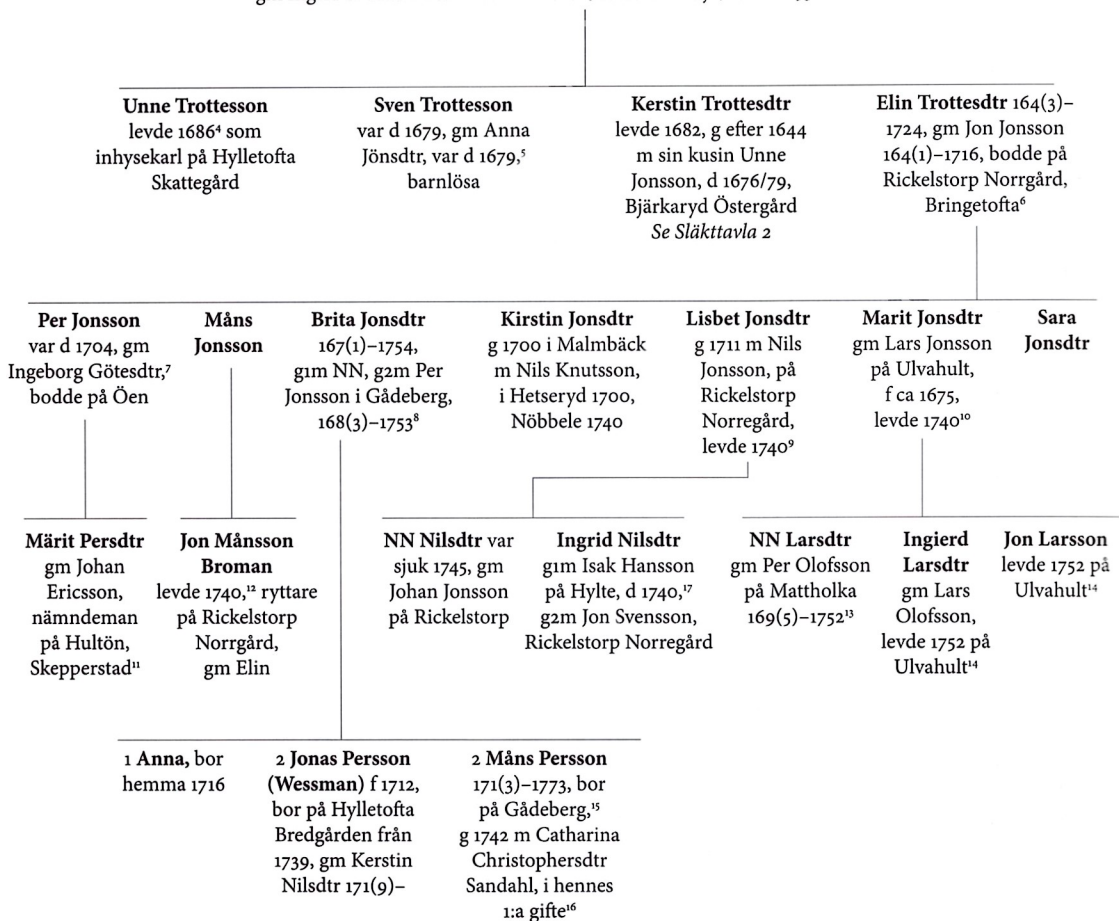
¹¹ Enligt mtl 1708 finns änkan Karin med sonen Johan på Kullabo och enligt hfl 1730–35 finns »Johans mor gl Karin» hos sonen. Hon är troligen identisk med »en gammal qvinna i Kullabo», som dör 1735, 82 år gammal. Av domb 1765 ST § 10 framgår att Per Nilsson på Hylletofta Skattegård var född på Kullabo för 76 år sedan och att Måns Månsson i Hagen, 69 år och Per Håkansson i Lagmanskog – båda i Vrigstads sn – var hans »fädernekusiner». Men det är mera troligt att de var kusiner på Per Nilssons mödernesida. Per Håkansson bör ha varit son till Håkan Svensson på Lagmanskog (domb 1715 VT § 91, ST och 1722 ST § 56, då Per och hans bror är inblandade i stort slagsmål) och Måns Månssons far var Måns Svensson på Källäng enligt domb 1742 VT § 99. Enligt § 100 blev Per Nilsson »curator» för Måns Svenssons omyndiga dotter, eftersom han var »skyldeman med henne och hennes bröder». Far till Måns, Karin och Håkan torde ha varit Sven Månsson i Källäng, som enligt dödboken för 1709 blev 100 år gammal. Hans maka var kanske »gama hustrun» Ingeborg i Källäng, som avled 1721 i en ålder av 110 år! Enligt domb 1685 VT köpte Sven Månsson och hans familj 1/4 Källäng av Per Svensson.

¹² Enligt bouppteckningen 1764 7/4 efter Ingeborg Jonsdtr efterlämnade hon maken Per och barnen Nils på Pilagården, Karin, gift med Nils Jönsson i Backstugan, Ingeborg, gift med Petter Johansson på skattegården och Maria, gift med Jöns Persson i Bjärkaryd.

¹³ Av domb 1752 HT § 54 framgår att Ellin var syster till Per Nilsson. Jfr SvA 1992, nr 5 och 1999, nr 10.

Släkttavla 4

Trotte Unnesson,¹ från Släkttavla 1, levde 1653² på Hylletofta gård,
gm Ingrid Svensdtr från Granskattehult, Norra Sandsjö, levde 1653, var d 1666³

Fotnoter till Släkttavla 4

¹ Enligt domb 1617 20/3 (Renshult, sid. 83) blev Trotte slagen i huvudet av sin bror Jon och av Måns Svenson i Sjöstorp med en käpp, så blodvite uppstod. Enligt domb 1636 vt klagade

Trotte och hans gårdbo, Trotte Svensson (gift med Karin Jonsdtr), över att hemmanet var för litet för två familjer.

² Mtl.

³ Enligt domb 1666 st var Unne Trotte Svenssons morbror skräddaren Nils Svensson i Granskattehult och enligt HT var mostern Karin Svensdtr också bosatt där.

⁴ Domb 1686 vt.

⁵ Anna var dotter till Jöns och Ingeborg Svensdtr. En bror var Måns Jönsson, fältväbel i Hultsjö (domb 1679 mars).

⁶ Han kom från Femtinge Norregård, Bringetofta och köpte enligt domb 1672 HT ut sina syskon ur Rickelstorp Norregård, som var båda föräldrarnas arvejord. Fadern var Jon Torsson, levde ca 1590–ca 1668, hade arv i Gunnarstorp, ägde 1/2 Femtinge Norregård 1657–70, bodde på Rickelstorp Norregård 1616, 1646, 1656 och 1663, var 1616 gift med Brita Josefsdtr, som levde 1668 och hade arv i Rickelstorp Norregård och Gunnarstorp. En systerson till Jon Torsson var Sven Håkansson i Drageryd, se Släkttavla 3, not 5. I domb 1740 HT § 54 finns uppgifter om Jon Jonssons barn och svärsöner.

⁷ Enligt domb 1704 HT § 23 var Ingeborg Götesdtr på Öen änka. Hennes far var Göte Götesson på Öen, som levde 1716 (domb 1740 HT § 54).

⁸ Per kom till Gådeberg ca 1709–1712. Enligt domb 1712 st § 55 drabbades Pers källare och »badstugu» av en »olyckelig brandskada».

⁹ Enligt domb 1739 vt § 6 kom Nils Jonsson från Bringetofta by.

¹⁰ Enligt domb 1739 HT § 13 hade Lars i sin ungdom bott i Eklersjö. Och enligt domb 1740 var han »svåger» till Carl Jonsson, 170(0)–1766, rusthållare på Rickelstorp Norregård, gift 1725 med Annika Jonsdtr. Ingen av de två senare kan ha haft Lars Jonssons hustru till syster. I bouppteckningen 1749 efter Bengt Carlsson på Kalsås kallas Carl »syskonbarn», det vill säga kusin, till de omyndiga barnen, av vilka två kallade sig Sjöberg.

¹¹ Johan var son till Erik och Ingeborg Davidsdtr, i hennes 1:a gifte. Hon bodde 1741 på Bjärkaryd Östergård och var gift 2:0 1711 i Malmbäck med Isac Edman, 166(4)–1720, fälttrumpetare, 3:0 1721 i Hylletofta med Nils Jönsson.

¹² Jon namnges i domb 1740 HT § 54.

¹³ Per var son till Olof Pedersson på Mattholka, född ca 1623, levde 1704, kom från Hylte, gift 2:0 ca 1680 med Märit Gunnarsdtr, 165(4)–1730 från Mattholka, syster till komministern i Näsby, Jonas Gunnari Cannelius. Per Olofsson (jfr Släkttavla 6, not 4) gifte om sig med Kerstin Jonsdtr från Gådeberg, syster till Ingeborg Jonsdtr, 169(7)–1727. Jfr SvA 1992, nr 5, sid. 222.

¹⁴ Lars Olofsson och Jon Larsson förekommer i bouppteckningen efter svågern, Per Olofsson.

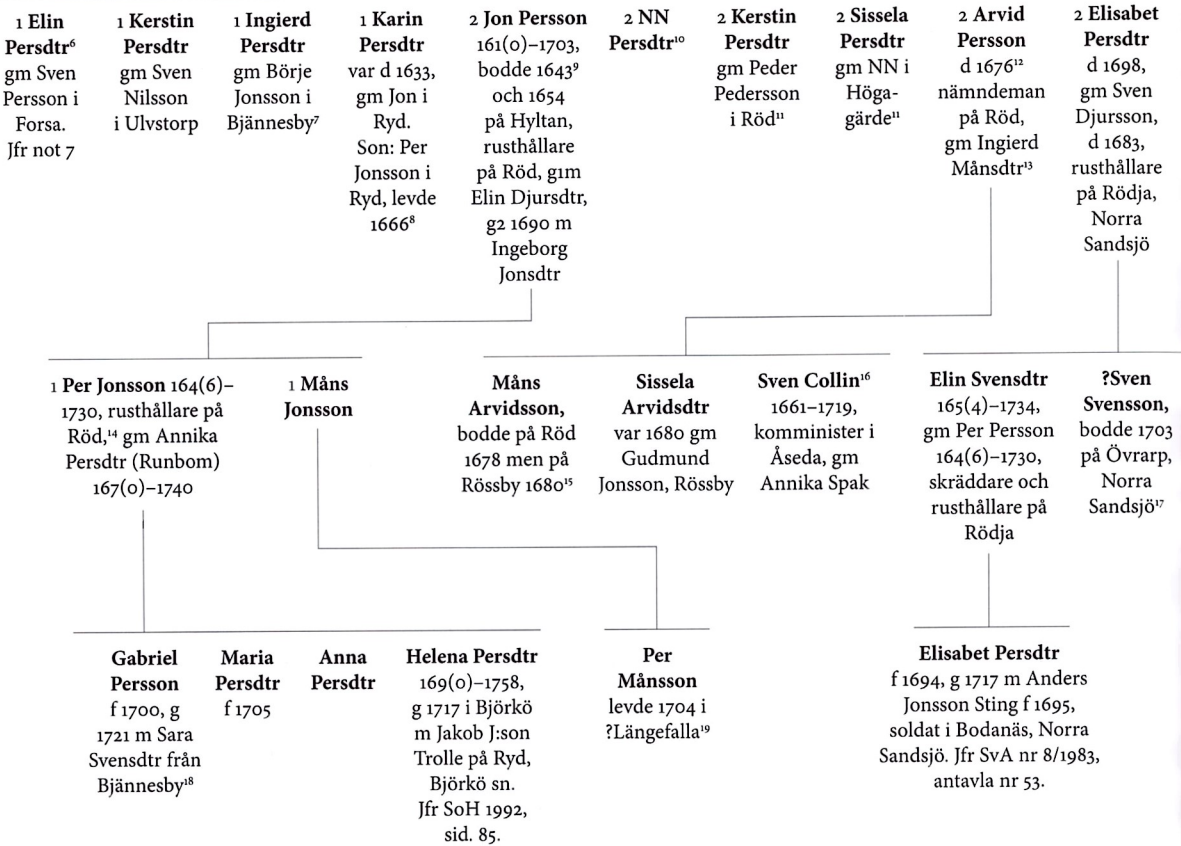
¹⁵ Måns är ej återfunnen i födelseboken, men enligt domb sålde Per Jonsson 1/3 Gådeberg till sönerna Jonas och Måns. Enligt domb 1749 27/5 var Måns »halvsyskonbarn» med Brita Hansdtr, 170(2)–1796, i Hylte. Förmodligen var Britas till namnet okända mor halvsyster till Måns' far. Om Britas (halv)syster Margareta (Maja) Hansdtr, jfr SoH 1964, sid. 129.

¹⁶ Omgift med Måns Persson i Ryssby, Norra Sandsjö.

¹⁷ Isak var son till Hans Persson, född ca 1620, levde 1694, som först bott på Hjelmset Humlegård men sedan kommit till Femtinge Norregård, gift 1668 med Elisabet Jonsdtr från Femtinge Norregård. Isak var gift 1:0 1698 med Ingierd Olofsdtr i Hylte, 165(3)–1733, i hennes 2:a gifte. Jfr SvA 1992, nr 5, sid. 223. Enligt domb 1714 st § 21 tillstod en soldathustru att hon dragit Isak i håret och kallat honom skälm och fyllehund medan Isak kallat henne »blaska».

Släkttavla 5

Marit Unnesdtr, från Släkttavla 1, g 1:0 m Per Persson¹ på Röd, Norra Sandsjö sn,
2:0 m Per Jonsson,¹ var d 1664,² nämndeman,³ skogsfogde, hejderidare⁴ och riksdagsman⁵ på Röd,
som han och hans hustru bytte till sig 1633 15/9, kallas »gammal» redan 1642

Fotnoter till Släkttavla 5

¹ Enligt domb 1612 29/10 (Renshult, sid. 24) kallas »Peder i Röd» – Persson eller Jonsson? – »måg» till Unnes hustru Kerstin.

² Enligt domb 1664 3/6, där det också nämns att sönerna Arvid och Jon var »sambröder» och att de hade fyra systrar.

³ Per avlade 1617 6/6 ed som nämndeman (Renshult, sid. 85).

⁴ Enligt Samzelius, Jägeristaten, var Per 1629 skogsfogde och hejderidare i Kalmar län och »fick» år 1634 Röd på livstid!

⁵ Enligt G. Fors, Sandsjöbor, sid. 93, var Per riksdagsman år 1644.

⁶ Enligt domb 1633 HT (Renshult, sid. 216) bytte Elin och hennes helsyskon den jord de ärvt efter »deras salig fader Per Persson» i Röd, Bjännesby och Nyaby och fick i utbyte 1/2 Forsa från sin »styvfar» Per i Röd och »styvmor» (?) Marit Unnesdr.

⁷ I renov domb 1666 VT kallas han Börje Pedersson. Där nämns också att Nils Eriksson i Bjännesby, å sin hustru Karin Persdr vägnar, hade arv i Röd. En annan arvinge var Peder Svensson i Hillarp, vars barns mormor var Marit Unnesdr. Sissela i Forsa hette ännu en arvtagerska. Hon är möjligen identisk med Cecilia Månsdr, som 1663 (roterings- och utskrivningslängd) levde som änka i Forsa efter Olof Svensson, som kan ha varit son till Sven Persson i Forsa och Elin Persdr från Röd. Jfr not 6 och 18.

⁸ I domb 1666 VT (ren) kallas Per Jonsson Jon Perssons i Hyltan »halvsysters son».

⁹ Enligt domb 1643 HT begärde nämndemannen Per Jonsson i Röd ett »vittnesbörd» om sin son Jon Pedersson i Hyltan.

¹⁰ Enligt domb 1664 3/6, där det också nämns att sönerna Arvid och Jon var »sambröder» och att de hade fyra systrar.

¹¹ Kerstin och Sissela var enligt renov domb 1666 VT systrar till Arvid Pedersson.

¹² Enligt domb 1676 28/6 hade Arvid just avlidit.

¹³ Dotter till Måns Jönsson i Nävelsjö, »barnlös», som blev förmyndare för Jon Perssons i Röd brorsbarn.

¹⁴ Per köpte enligt domb 1691 1/4 Röd av sin farbror Arvid och enligt domb 1694 ST uppbad § 10 en del av Röd plus mundering av fadern.

¹⁵ Enligt domb 1678 VT resp 1680 VT.

¹⁶ Något slags släktskap kan ha funnits mellan denne och kyrkoherden i Näsby, Andreas Gudmundi Widman, tidigare Collin(us). Enligt domb 1658 ST hade studenten Andreas Gudmundi i »Bjäresjö» (ett Bjädesjö finns i Myresjö sn) anklagat nämndemannen Per Jonsson i Röd »för några ohövlige skällsord mot sin sonhustru, hans syster, hustru Lisbeth, därtill Per J nekar». En förlikning uppnåddes i denna tvist och rubriken var »Om arv»! I domb 1678 VT §§ 20–22 omnämns Andreas Widmans »systers avlidne make», Måns Månsson, ryttare i Högsjö (det indragna militiebostället Högaskögie finns i Bellö sn). Jfr Smolandi Upsalienses, student nr 815.

¹⁷ Enligt domb 1703 HT § 40 var Sven kusin till Per Jonsson i Röd.

¹⁸ Dotter till Sven Olofsson, född ca 1660, levde 1727, som 1689 kom till Bjännesby från Bringetofta, gift med Sara, som levde 1727. Sven var son till Olof Svensson i Bjännesby, jfr not 7.

¹⁹ Domb 1704 ST § 54 nämner Per Månsson i ?Längefalla, vars farbror var Per i Röo.

Släkttavla 6

Anna Jonsdtr, från Släkttavla 2,
gm Nils Nilsson, dödad 1665,¹ Rickelstorp Södergård, Bringetofta,
g2m Per Arvidsson 163(5)–1710, rusthållare där

1 NN f ca 1660	1 Nils Nilsson kallas »gosse» 1665	2 Ingeborg Persdtr 166(8)–1732, gm Lars Jonsson, var d 1703, ² Bringetofta, i hans 2:a gifte ³	2 Unne Persson 167(7)–1725, Femtinge Norregård, gm Eva Hansdtr, i hennes 3:e gifte ⁴	2 Mattis Persson var d 1743 ⁵	2 Jon Persson 165(5)–1729 bodde på Kull, Norra Sandsjö ⁶	2 Jöns Persson, stupade 1703, ryttare vid Smålands kavalleri, ⁷ gm Karin, levde 1716	2 NN Persdtr gm Jöns Johansson på Rickelstorp Södergård	
		Måns Larsson var d 1743, Rickelstorp Sörgård, g 1733 m Märta Persdtr från Hemmersryd ⁸	Per Unnesson var omyndig 1738			Märit Jönsdtr	Unne Jönsson	Agneta Jönsdtr

Fotnoter till Släkttavla 6

¹ Om detta dråp, se Sveriges Släktforskarförbunds årsbok 1993 (Skurkar och vanligt folk), sid. 89 f. Nils Nilssons brorsons sons son var biskopen och författaren Esaias Tegnér.

² Domb 1703 VT § 16. Där framgår också att Per Arvidsson givit sex stycken »sine barn» varsin silversked.

³ Lars var son till Jon Persson i Forsa, född ca 1620, som levde 1683 men var död 1704, nämndeman. Lars Jonsson var gift 1:o med Märit Arvidsdr. Lars stod i yngre dagar (domb 1687 ST) tillsammans med sin bror anklagad för tjuvskytte på Ekesjö hovgårds ägor.

⁴ Eva var dotter till Hans Persson, född ca 1620 (domb 1685 14/4), levde 1694, hade förut bott på Hjelmset Humlegård och kom 1668 till Femtinge Norregård, gift med Elisabet Jonsdr från denna gård. Eva var gift 1:o 1709 med Carl Olsson, 168(3)–1711, från Mattholka. Om Carls bror Per Olofsson i Mattholka, jfr Släkttavla 4, not 13. Eva var gift 2:o med Gunnar, vars son Per Gunnarsson liksom halvbrodern Olof Carlsson, båda i Femtinge, omtalas i domb 1738 ST § 76. Jfr domb 1741 ST lagfartsprotokoll § 13 och HT § 11.

⁵ Domb 1743 VT § 46.

⁶ Enligt domb 1720 HT § 35 var Jon syster till Ingeborg Persdr.

⁷ Jöns hade enligt domb 1712 ST §§ 40–41 gått ut i krig i Polen 1699 och hade stupat där 1703 3/1 enligt GMR för Smålands kavalleri 1706.

⁸ Dotter till Per Jönsson i Hemmersryd, som enligt domb 1743 VT § 41 stämde Per Unnesson för sina barnbarns räkning beträffande börsrätt till Rickelstorp Sörgård. Här lämnas en del släktuppgifter av intresse. Av domb 1746 ST § 25 framgår att Per Jönsson då var död.

Litteratur

Henry Renshult, Västra härads dombok 1610–1634 (1996)
Svenska Antavlor 1992, nr 5, sid. 221–226 och 1999 nr 10, sid. 454–455
Skurkar och vanligt folk, Sveriges släktforskarförbunds årsbok 1993, sid. 81–96
Släkthistoriskt Forum 1988, nr 4, sid. 9

Förkortningar

domb = Västra härads dombok
GMR = generalmönsterrulla
HT = hösttinget
mtl = mantalslängd
renov = renoverad
Renshult = H. Renshult, Västra härads dombok 1610–1634
ShF = Släkthistoriskt Forum
SoH = Släkt och Hävd
ST = sommartinget
SvA = Svenska Antavlor
VT = vårtinget